

Oslo, 25.1.2024

Innspill til stortingsmelding om prioritering

Forskningsinstituttene fellesarena (FFA) takker for muligheten til å delta på innspillsmøte 9.januar 2024 og til å gi skriftlig innspill til regjeringens arbeid med ny prioriteringsmelding.

FFA organiserer de 33 selvstendige forskningsinstituttene som fyller kriteriene for grunnfinansiering fra Forskningsrådet. Til sammen utgjør disse 7200 årsverk og 12,5 mrd kroner i årlig omsetning. Forskningen er innrettet mot de store samfunnsutfordringene. Flere av instituttene gjennomfører forskningsaktivitet i tett samarbeid med helse- og omsorgstjenesten, det gjelder blant annet SINTEF, NORCE, NTNU Samfunnsforskning og Nordlandsforskning. Kompetansen i våre institutter spenner fra utvikling av medisinsk teknologi og digitalisering i helse- og omsorgstjenesten, til helsetjenesteforskning i bred forstand. Noen av instituttene, slik som NORCE og NTNU Samfunnsforskning, huser nasjonale og regionale kompetansesenterfunksjoner rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette bidrar til rask implementering av kunnskap.

Hvordan kan prioriteringssystemene understøtte innføring av ny helseteknologi?

I dette innspillet ønsker FFA å fokusere på hvordan prioriteringssystemene kan understøtte innføring av nye helseteknologier og digitalisering i helse- og omsorgstjenesten, og bidra til innovasjon, bærekraft og økt kvalitet for pasienter og medarbeidere. Helsepersonellkommisjonen (NOU 2023: 4 Tid for handling – personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste) gir en bred analyse og beskrivelse av helsepersonellutfordringene og ressursknapphet, og hvordan det utfordrer tjenestene og stiller økte krav til riktige prioriteringer og effektivitet i tjenesten. Kommisjonen beskriver på en god måte hvordan beslutningstakere på alle nivåer utfordres til å ha tilstrekkelig kompetanse for å gjøre riktige og kunnskapsbaserte prioriteringer som bygger på nedfelt verdigrunnlag og gjeldende prioriteringskriterier. Kommisjonen henviser også til forskning som viser en rekke drivere som kan hemme riktige prioriteringer innenfor helse- og omsorgstjenestene, og trekker frem betydningen av blant annet kunnskap og kompetanse. Forskningsinstituttene har kompetanse innen en rekke fagfelt og kan bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget for beslutningstagere på flere av prioriteringsnivåene.

Ta i bruk digitalisering og teknologiske løsninger

For å sikre en bærekraftig og effektiv tjeneste, mener vi det er helt sentralt at digitalisering og teknologiske løsninger tas i bruk – både for å styrke kvaliteten og nytteverdien av tjenestene, og for å frigjøre ressurser og kapasitet innenfor tjenestene. *Vi vil derfor anbefale at utnyttelse av og evaluering av digitalisering og teknologi i tjenestene inkluderes og reflekteres i prioritetssystemene.*

Vi kan jobbe for økt bruk av digitaliserte løsninger og teknologi på minst to måter: 1) for det første handler det om i større grad å ta i bruk, og tilpasse lokalt, kjent teknologi og godt utprøvde løsninger, ev også fra andre sektorer; 2) for det andre handler det om å kontinuerlig utvikle ny kunnskap, finne nye løsninger, og utvikle produkter som i dag er ukjent for helsesektoren, men som krever innsats og

samarbeid med forskningsutførende sektorer og eksterne leverandører. Her utgjør forskningsinstituttene en betydelig ressurs i innovasjonssystemet for helse- og omsorgstjenestene, og kan utnyttes i mye større grad enn i dag.

Instituttsektorens styrke ligger i å arbeide tett på tjenestene med forskningsdesign og metoder som bidrar til organisasjonslæring, organisasjonsutvikling, effektmål og gevinstrealisering. Ved å tilrettelegge for økt samarbeid mellom de regionale helseforetakene, kommunene, UH- sektor, næringsliv og instituttsektoren, evt. med helse- og omsorgsarbeidere og frivilligheten, vil en styrke tjenestenes beslutningskompetanse for riktige prioriteringer og legge til rette for bedre bruk av teknologi og digitaliserte løsninger. Gjennom forsknings- og innovasjonssamarbeid sikrer en også spredning slik at ny kunnskap tas i bruk.

Vennlig hilsen

Roger Lian

Nestleder FFA-styret

Merete Kile Holtermann

Spesialrådgiver FFA